

Hyvinvointia ja esteettömyyttä kuntalaisille - näkökulmia Fontanellan peruskorjauksen puolesta

Suomen perustuslain (731/1999, voimaan 1.3.2000 lukien), 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Julkisen vallan on perustuslain 22 §:n mukaisesti turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

YK:n vammaissopimuksen (Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista) Suomi on ratifioinut vuonna 2016 (SopS 26 ja 27/2016). Velvoitteet ovat osa voimassa olevaa kansallisesti sitovaa lainsäädäntöä.

Vammaissopimuksen ratifiointilla Suomi on sitoutunut turvaamaan sopimuksessa määritellyt oikeudet. Siksi viranomaisten, myös kunnan, tulee kaikessa toiminnassaan ottaa huomioon vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja edistäminen. Sopimuksessa läpileikkaavia artikloja ovat 3. artiklan yleiset periaatteet mm syrjimättömyys, esteettömyys ja saavutettavuus, täysimääräinen ja tehokas osallistuminen ja osallisuus yhteiskuntaan, 4. artiklan yleiset velvollisuudet ja 9. artiklan esteettömyys ja saavutettavuus. Näissä esteettömyys ja saavutettavuus artiklan velvoitteissa on toteutettava asianmukaiset toimet, jotta vammaisille henkilöille varmistetaan muiden kanssa yhdenvertainen pääsy esim. fyysiseen ympäristöön (esteettömyys) ja tiedottamiseen ja viestintään (saavutettavuus). Näiden lisäksi tulee olla yhdenvertainen pääsy myös muihin yleisölle avoimiin ja tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin niin kaupunki- kuin maaseutualueillakin.

Erityisryhmiin kuuluu miljoona suomalaista eli viidesosa väestöstämme: vammaiset, pitkäaikaissairaat sekä ne ikääntyneet henkilöt, joilla on jokin liikkumista haittaava vamma tai sairaus. Heidän osaltaan liikunnassa korostuvat terveys, toimintakykyisyys sekä sosiaaliset merkitykset. Suomalaisista eläkkeellä on n. miljoona kansalaista (20 %): vanhuuseläkeläisiä on n. 800.000 ja työkyvyttömyyseläkeläisiä n. 300.000. Liikunnalla pyritään hidastamaan tai estämään vanhenemiseen liittyvien negatiivisten asioiden ilmenemistä.

Vammaisia on noin puoli miljoonaa suomalaista (10 %): liikunta-, aisti- ja kehitysvammaiset. Liikunnalla pyritään minimoimaan vamman aiheuttamia haittoja. Pitkäaikaissairaita on n. miljoona suomalaista (20 %): yleisimpinä astma, tuki- ja liikuntaelinsairaudet, sydänsairaudet, diabetes, syöpä sekä mielenterveyshäiriöt. Siilinjärvellä erityisryhmien määrä on samaa luokkaa asukasmäärään suhteutettuna.

Pitkäaikaissairaiden liikunnalla pyritään vähentämään sairauden aiheuttamia oireita ja korjaamaan liikunta- ja toimintakykyä. Allasterapia ja vesiliikunta ovat lukemattomissa tutkimuksissa todettu vaikuttavuudeltaan parhaiksi kuntoutusmuodoiksi.

Siilinjärvellä on ollut noin kolmekymmentä vuotta sitten viisautta nähdä rohkeasti niin erityisryhmien kuin kaikkien kuntalaisten kuntouttavan toiminnan tarpeet, kun kunta päätti rakentaa Fontanellan.

Olemmeko kaikki oivaltaneetkaan mitä kaikkia hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta edistäviä mahdollisuuksia meillä on tarjolla ja miksi?!

Invalidiliiton jäsenjärjestönä Siilinjärven Invalidit ry ihmettelee Fontanellan peruskorjauksen ympärillä käytävää keskustelua. Joissakin kannanotoissa heijastuu suppea näkökulma kuntalaisten omaehtoisen kuntouttavan toiminnan, vammaisuuden, tasa-arvon ja esteettömyyden näkökulmasta. Keskustelussa heijastuu ristiriitaisuus, myös vähäinen tieto siitä mitä kunta nykyään tekee kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi esimerkiksi erityisryhmien liikunnan muodossa.

Kunnan oman Hyvinvointiseurantakertomuksen vuosiraportti 2021 painottaa myös hyvinvointia ja osallisuutta tukevia palveluita kaikille kuntalaisille sekä kestävää elinympäristöä. Samoin kunnan liikuntatoimenjohtaja Timo Hyötyläisen maaliskuussa 2022 laatima erinomainen selvitys kuntamme tarjoamista liikuntapalveluista.

Kasurilan rinteet, Tarina Golf, loistavat ulkoilumahdollisuudet, Kuilun kehittyvä alue portaineen sekä suunnitteilla olevine kuntoilulaitteineen kesällä ja talvella, Fontanella – mikä mahtava kokonaisuus vierivieressä tarjolla kaikille siilinjärveläisille, ympäristön kuntalaisille ja matkailijoille!

Esteettömyys ja saavutettavuus yhdessä takaavat jokaiselle yhdenvertaiset ja turvalliset mahdollisuudet osallistua ja tällaiset ratkaisut sopivat, ja kuuluvat kaikille ihmisille.

Siilinjärven Invalidit ry uskoo, että kuntamme päättäjiltä löytyy asiantuntemusta ja ymmärrystä nähdä kuntamme keskellä ihanteellisesti sijaitseva Kylpylä ja Kuntokeskus Fontanella kuntouttavana, terveydenhuollon kustannuksia säästävänä hyvinvoinnin keskuksena sekä THL:n tilastojenkin mukaan Suomen sairaimman maakuntamme ihmisten hyvinvoinnin edistäjänä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jää Sote uudistuksessa kuntien ja hyvinvointialueiden yhteiseksi tehtäväksi.

Jäämme odottamaan valtuutetuiltamme viisasta, kauaskantoista päätöstä peruskorjata Fontanella nyt toisen kilpailutuksen jälkeen.

Siilinjärven Invalidit ry

Hallitus ja Esteettömyystoimikunta

Airi Mankinen - Yrjänheikki, hallituksen puheenjohtaja

Ninni Rönkönharju, Esteettömyystoimikunnan puheenjohtaja

sekä hallituksen ja Esteettömyystoimikunnan jäsenet

Inkeri Ahonen, Irma Kinnunen, Leena Korhonen, Seija Korkalainen, Väinö Kuivalainen, Marianne Lappalainen, Eeva-Kaarina Nurmiraanta, Eija Pitkänen, Pentti Tirkkonen ja Anja Tuomainen

JAKELU:

Kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Kunnanhallituksen jäsenet

Kunnanvaltuuston jäsenet

Vanhus- ja vammaisneuvosto

Tiedoksi:

Timo Hyötyläinen

Johanna Lamminaho

Kati Kantanen

Katri Holmen

